

for a living planet[®]

Årsberetning 03-04

*WWF Verdensnaturfondens beretning for perioden
1. juli 2003 – 30. juni 2004*

Årsberetning for 2003/2004

Dansk indsats for verdens natur

WWF Danmark er sat i verden for at skabe dansk støtte og opbakning til bevarelsen af naturen verden over. Vi arbejder som en del af WWF's globale organisation og søger vedvarende at finde de områder, hvor vi som dansk organisation kan bidrage bedst muligt til at nå WWFs globale mål.

I året 2003/04 har vi bl.a. sat fokus på at bekæmpe den ulovlige udnyttelse af naturens ressourcer, som desværre er alt for udbredt i mange lande, og som er en betydelig trussel imod naturen. Der findes efterhånden miljølovgivning i de fleste af verdens lande, men hvis lovgivningen ikke håndhæves og overholdes, er den jo ikke det papir værd, den er skrevet på.

Vi har bl.a. deltaget meget aktivt i WWFs europæiske indsats for at få EU til seriøst at bekæmpe den ulovlige tømmerhugst, som er et stort problem i mange u-lande og i Rusland. Vi koordinerede udarbejdelsen af en 'karakterbog' til samtlige EU-lande, hvor vi vurderede deres indsats over for ulovlig tømmerhugst. 'Karakterbogen' blev fulgt op med diskussioner med regeringerne, og i Danmark har den været medvirkende til, at den danske regerings politik langt hen ad vejen stemmer overens med WWFs anbefalinger.

Konkret har vi samtidig etableret et samarbejde med 3 danske tømmervirksomheder, WWF Rusland og de russiske myndigheder, hvor vi i fællesskab vil gennemføre et projekt, som skal give de danske virksomheder bedre redskaber til at sikre, at de kun køber lovligt fældet og bæredygtigt træ i Rusland. Projektet er finansieret af det danske miljøministerium.

Ulovligheder er også en stærk trussel imod vilde dyr og planter, der fanges eller indsamles til brug som souvenirs, kæledyr, naturmedicin eller meget andet. Sydøstasien er en af de regioner, hvor ulovligheder af denne art flourerer, og derfor har vi sammen med WWF Thailand i de senere år gennemført en kampagne om dette tema, hvor vi er kommet meget bredt ud med oplysninger. Arbejdet er gennemført i samarbejde med rejsebureauer som Star Tour, My Travel og Alle Tidens Rejser, hvor vi bl.a. har deltaget i presseture med bureauerne, som har ført til en del omtale i danske medier af problematikken. Ligesom vi har fået bureauerne til at uddele titusindvis af foldere om problemstillingen til danske og nordiske turister i Thailand. Samtidig har vi støttet WWF Thailands nationale arbejde med ulovlig handel med truede dyr og planter, som har ført til en stor offentlig og politisk opmærksomhed på emnet og en betydelig styrkelse af forvaltningen på området. Kampagnen var finansieret af Danida og var en stor succes i Thailand.

Overholdelse af lovgivningen har også været temaet for vores arbejde i Grønland, hvor vi har udarbejdet en rapport om, hvordan Grønland lever op til sine internationale forpligtelser på natur- og miljøområdet. Rapporten dokumenterede, at den grønlandske naturforvaltning lader meget tilbage at ønske, og den vakte en del politisk opmærksomhed både i Danmark og i Grønland. Efterfølgende har de grønlandske myndigheder taget visse initiativer til at forbedre situationen, så status er blevet bedre, selv om der stadig er et godt stykke vej igen. Vi vil derfor følge op på rapporten i de kommende år,

samtidig med at vi vil videreføre vores støtte til lokale, grønlandske miljøorganisationer, som gør en helt afgørende indsats for at styrke miljøbevidstheden i Grønland.

Dette er bare et lille udpluk af vores aktiviteter. Vi arbejder samtidig ihærdigt med temaer som de globale klimaforandringer og bekæmpelse af forureningen med kemikalier. Ligesom vi er aktive i arbejdet for at skabe vild, dynamisk natur i Danmark bl.a. i de kommende nationalparker, hvor vi især er aktive i Lille Vildmose og på Læsø. Vi arbejder også for at sikre et bæredygtigt fiskeri i Danmark, og vi gennemfører projekter til bevarelse af skov og menneskeaber i Afrika, til bevarelse af ulv og bjørn i Central- og Østeuropa og til bevarelse af skov, elefanter og tigre i Sydøstasien.

Beretning – eksempler på aktiviteter og resultater i året 2003/2004

WWF Verdensnaturfondens regnskabsår dækker perioden 1. juli - 30. juni. De omtalte aktiviteter og resultater har således fundet sted i perioden juli 2003 - juni 2004.

Verdens skove

WWF Danmark arbejder for WWF's globale mål om etablering af fredede områder i verdens truede og biologisk vigtigste skovregioner.

I det forløbne år har vi bl.a. videreført arbejdet med to store projekter i Borneos skove (Kayang Mentarang i Indonesien og Ulu Padas i Malaysia, hvor vi bl.a. har været med til at forhindre gennemførelsen af planer om vejbyggerier i områderne. Projekterne er finansieret af Danida, der også finansierer et nyt projekt om lokal bæredygtig skovforvaltning i Attapeu-provinsen i Laos.

Vi arbejder endvidere for WWF's globale mål om bæredygtig skovdrift ved at støtte FSC-certificering (bæredygtighedsmærkning af træ og træprodukter under Forest Stewardship Council) og ved at bekæmpe ulovlig tømmerhugst.

I det forløbne år har vi fortsat samarbejdet med en række danske virksomheder om udbredelse af FSC-certificerede produkter. Desuden har vi været i dialog med en række virksomheder i tømmerbranchen med henblik på at få dem til at styrke deres miljøpolitik, så de f.eks. sikrer sig imod at opkøbe ulovligt tømmer i Østeuropa eller u-landene.

Vi har været med til at sikre, at den politiske opmærksomhed på ulovlig tømmerhugst fastholdes i Europa og i Danmark bl.a. gennem den såkaldte FLEGT-handlingsplan. WWF Danmark har også koordineret WWF's indsats

med at udarbejde et 'Government Barometer' over EU-landenes indsats og holdninger til ulovlig tømmerhugst.

Endelig har vi arbejdet for at styrke brugen af den offentlige indkøbsvejledning for tropisk træ, bl.a. ved at dokumentere, at indkøbsvejledningen var dårlig kendt blandt offentlige indkøbere, og ved efterfølgende at deltage i en informations-kampagne rettet mod indkøberne.

Hav og kyst

Vi arbejder for WWF's globale mål om bevarelse af naturen i verdens vigtigste havområder, bl.a. ved reduktion af forurening og etablering af fredede havområder, som dækker mindst 10 pct. af verdens have.

I 2003/2004 har vi været involveret i flere projekter omkring Østersøen. Vi har bl.a. været med til at færdiggøre et samlet WWF-program for Østersøen, som vil sikre et stærkere samspil mellem WWF-organisationerne i området og WWF's partnere i de baltiske lande, Polen og Rusland.

Herudover har vi arbejdet aktivt for at sikre udpegningen af Østersøen som særligt sårbart havområde (PSSA) under den Internationale Maritime Organisation, IMO. Det lykkedes, og i de kommende år vil vi arbejde for at sikre et stærkt regelsæt for søfarten i Østersøen.

I den russiske region Kaliningrad har vi videreført projektet omkring miljøbeskyttelse og civilsamfundsudvikling med fokus på to enestående naturområder, Nemunas-deltaet og Vishtinets-søen.

Herhjemme har vi engageret os aktivt i arbejdet for at skabe Danmarks første marine nationalpark i området omkring Læsø. Vi har etableret en dialog med lokale interessenter i området og er blevet udpeget til at sidde i den officielle styregruppe for arbejdet. Vi vil i de kommende år bl.a. arbejde for at sikre et solidt videnskabeligt grundlag for den fremtidige nationalpark.

WWF's globale mål om bæredygtigt fiskeri er centrale for vores arbejde, og i 2003/04 har vi bl.a. arbejdet for at påvirke den danske gennemførelse af EU's fiskeripolitik i tæt dialog med fiskere, folketingspolitikere og Fødevareministeriet.

Desuden har vi i samarbejde med Danmarks Fiskeriforening sikret finansieringen af et projekt, som skal belyse forekomsten af nye arter i danske fiskeres fangster og skaffe bedre viden om årsagerne til, at fiskebestandene ændrer sig.

Og vi har arbejdet på at sikre bæredygtigheden af de fiskeriaftaler, EU indgår med tredjelande, især i u-landene.

Klimaforandringer

Vi deltager aktivt i arbejdet i WWF's globale klimaprogram, hvor vi i 2003/04 bl.a. har videreført gennemførelsen af et Danida-finansieret klimaprojekt i samarbejde med organisationen Earthlife i Sydafrika.

Vi har også videreført dialogen med en række danske myndigheder, herunder Udenrigsministeriet, om nogle internationale kvalitetskrav til klimaprojekter, der gennemføres i u-landene eller i Central- og Østeuropa.

Endelig har vi etableret en konstruktiv dialog om konkrete klimapolitiske initiativer med en række større danske virksomheder.

Kemikalier

Kemikalier er ikke et vedvarende prioritetsområde for WWF Danmark, men vi deltager aktivt i WWFs globale kampagne på området, hvis mål er at sikre en stærk reform af EU's kemikaliepolitik, REACH.

Som led i REACH-kampagnen har vi i 2003-04 bl.a. været i dialog med de relevante danske myndigheder, herunder Erhvervsministeren og Miljøministeren om Danmarks holdninger til REACH. Vi har været værter for et møde mellem WWF's kampagneteam og en række europæiske fagforeninger med henblik på at skabe et grundlag for tættere samarbejde på europæisk plan.

Sammen med en række andre grønne organisationer har vi gennemført en undersøgelse af holdninger til REACH hos danske kandidater til EU-Parlamentet. Vi vil følge op på den over for de danske medlemmer af EU-Parlamentet i forbindelse med Parlamentets kommende behandlinger af REACH.

Endelig har vi sikret deltagelse af danske politikere i en test af hhv. EU-parlamentarikeres og ministres blod for farlige kemikalier, som blev gennemført af WWFs europæiske kampagneteam. Testen viste, at parlamentarikerne har mange kemikalier i deres blod, og den vakte en vis offentlig opmærksomhed.

Arter

Vores arbejde med skov og hav er relevant for en række af de arter, WWF International har valgt at prioritere. Derudover prioriterer WWF Danmark at arbejde målrettet med bevarelsen af følgende arter, hvor vi med midler fra vores sponsorkampanjer har medfinansieret væsentlige aktiviteter:

Menneskeaber i Afrika (Operation Oskar), som vi i år har vi styrket oplysningen om arbejdet for at bevare bjerggorillaen og lavlandsgorillaen,

bl.a. via et antal arrangementer med deltagelse af Ghita Nørby. Arrangementerne blev gennemført som led i vores samarbejde med BG Bank.

Kampagnen for bevarelsen af tigeren, hvor vi har været med til at finansiere det nystartede, internationale tiger-program, som gennemføres af WWF International.

Kampagnen for bevarelsen af den asiatiske elefant, hvor vi har støttet gennemførelsen af WWF's samlede handlingsplan på området.

Kampagnerne for beskyttelse af ulv og bjørn, hvor vi har finansieret vigtige aktiviteter for at beskytte ulve i Polen og bjørne i Karpaterne.

Sammen med WWF Thailand gennemfører vi en oplysningskampagne i Thailand og Danmark for at bekæmpe den ulovlige handel med truede arter af dyr og planter. Via et samarbejde med bl.a. rejsebureauerne Star Tour, My Travel og Alletiders Rejser er vi nået ud til et stort antal nordiske turister. I år har vi bl.a. deltaget i en pressetur arrangeret af My Travel, som gav anledning til bred omtale af problemstillingen i de danske medier, ligesom vi har forestået undervisningen af danske og nordiske rejseguider. WWF Thailands arbejde har desuden ført til stor offentlig og politisk opmærksomhed på emnet. Alt tyder på, at kampagnen vil nå betydeligt større resultater end oprindelig forventet. Arbejdet er finansieret af Danida.

Bæredygtig udvikling

WWF Danmark har valgt at bidrage til WWF Internationals mål om en stærk indsats for en globalt bæredygtig udvikling bl.a. gennem fokus på *bæredygtig udviklingspolitik*. WWF Danmark har en tæt dialog med Danida, hvor et væsentligt tema har været Danidas nye miljøstrategi, som WWF Danmark har påvirket på en række områder.

Vi har i årets løb forberedt afslutningen af et stort projekt, som gennemføres i samarbejde med Mellempolkeligt Samvirke og Ulandsorganisationen Ibis. Projektet gav en lang række miljø- og udviklingsorganisationer i ulandene mulighed for at arbejde aktivt med Topmødet i Johannesburg, hvilket vakte stor opmærksomhed i FN og førte til mange gode, nationale input i u-landene.

Vi har haft fokus på *miljø og fattigdom*, og sammen med Folkekirkens Nødhjælp, Mellempolkeligt Samvirke og Ibis har vi arrangeret og deltaget i en nordisk workshop med det formål at skabe grundlag for, at miljø- og udviklingsorganisationer i de nordiske lande kan overvåge de nationale regeringers indsats for at leve op til FNs Årtusindemål, 2015-målene. Workshopen følges op af en rapport.

Vi har videreført arbejdet i det danske netværk om *oprindelige folk, køn og miljø*. Netværkets formål er at styrke deltagernes viden om, hvordan man kan opnå bedre resultater ved at inddrage kønsaspektet i projekter om oprindelige folk og miljø. Det omfatter bl.a. Nepenthes, IWGIA, Kvindernes Ulandsudvalg (KULU) og Institut for Internationale Studier. Netværket er finansieret af Danida.

Vi har videreført arbejdet i det *nordiske erhvervsnetværk Nordic Partnership*, som arbejder med at støtte nordiske virksomheder i at nå en bæredygtig virksomhedsdrift. Nordic Partnership finansieres af de deltagende virksomheder, som bl.a. omfatter Volvo Car Corporation, Novo Nordisk, Danisco, Novozymes, Cowi, Hartmann og Aarhus United. Samtidig har Nordic Partnership modtaget bevillinger fra Udenrigsministeriet og Miljøministeriet.

Vi har deltaget i udviklingen af et fælles policy-initiativ fra WWF om den forestående reform af EU's landbrugspolitik. Vores primære fokus har

været virkningerne af EU's landbrugspolitik i u-landene.

Vi har sikret videreførelsen af det biodiversitetslegat i Kina, som uddeles af WWF Kina med finansiering fra Novozymes.

Danmarks natur

Som dansk organisation arbejder vi også for at bringe WWF's internationale erfaringer og holdninger i dansk naturforvaltning.

Vi har bl.a. medvirket til at sikre, at der kan skabes plads til områder med vild natur og naturlig dynamik i Danmark gennem vores deltagelse i formelle udvalg, herunder Vildtforvaltningsrådet. Vi er desuden blevet bedt om at udpege en repræsentant til Skovrådet.

Vi har videreført samarbejdet med de andre grønne organisationer i Danmark. I årets løb har vi overtaget sekretariat og formandspost i Det Grønne Kontaktudvalg, der samler alle de grønne organisationer i Danmark. Endvidere har vi sammen med Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet udgivet 'Naturens Grundlov', som var organisationernes fælles bud på en fremtidig naturlovgivning i Danmark.

Som følge af vores bekymring over effekterne af de senere års vedvarende nedskæringer i miljøministeriets budgetter fik vi revisionsfirmaet Deloitte til at udarbejde en uafhængig analyse af nedskæringernes konsekvenser for naturbeskyttelsen, grundvandsbeskyttelsen og beskyttelsen imod farlige kemikalier. Analysen viste, at nedskæringerne vil få negative konsekvenser for naturbeskyttelsen i Danmark.

Nationalparker i Danmark: Vi har udpeget en repræsentant til den nationale følgegruppe for miljøministerens initiativ til at etablere nationalparker i Danmark. Vores mål med deltagel-

sen i gruppen er at være med til at sikre, at de danske nationalparker følger IUCN's internationale kriterier, og at nationalparkerne dermed fører til et reelt løft for naturbeskyttelsen i Danmark.

Vi har videreført vores aktive indsats i arbejdet for at etablere en nationalpark i Lille Vildmose. Her deltager vi både i det lokale Vildmoseråd, som er styregruppen for dette initiativ, og i en række undergrupper under Rådet.

I marts 2004 uddeltes Biodiversitetslegatet for syvende gang til 10 udvalgte projekter, foreslået af unge forskere. Legatet var finansieret af Novo Nordisk.

Grønlands natur

Grønland rummer nogle af Danmarks mest spektakulære naturrigdomme, og det er en væsentlig prioritet for WWF Danmark at bidrage til en bæredygtig naturforvaltning i Grønland.

I årets løb har vi bl.a. udgivet en rapport om Grønlands internationale forpligtelser for at belyse kvaliteten af den grønlandske naturforvaltning, som har været under stigende international kritik i de senere år. Rapporten dokumenterede, at den grønlandske naturforvaltning lader meget tilbage at ønske, og den vakte en del opmærksomhed i det politiske system både i Danmark og i Grønland. Vi har efterfølgende været i dialog med både de danske og de grønlandske myndigheder om situationen, og vi vil følge op på rapporten både her og i relevante internationale fora.

Vi har videreført den økonomiske støtte til den unge, grønlandske miljøorganisation, Uppik, som vi bl.a. har hjulpet til at kunne hverve medlemmer i Grønland og til at gennemføre kampanjer.

Kommunikation

Oplysning om natur og naturbevarelse er også en del af WWF Danmarks formål, og i årets løb har vi fokuseret stærkt på at sikre, at kommunikation bliver endnu stærkere integreret i vores miljøfaglige arbejde, herunder i vores arbejde med internationale kampagner.

Kommunikationen sker bl.a. via pressen og andre medier, vi kan få adgang til, samt via vores egne publikationer, især medlemsbladet *Levende Natur* og *PandaKlubben*, som er vores blad til børnemedlemmer. For at sikre bedre synergi i vores samlede kommunikation og et bedre tilbud til børnefamilier har vi i år besluttet at erstatte den selvstændige udgivelse af bladet *PandaKlubben* med et indstik til børn i *Levende Natur*. Denne ændring gennemføres i det kommende år.

Samtidig arbejder vi for at sikre en vedvarende udvikling af WWF Danmarks hjemmeside, som i årets løb har haft et gennemsnitligt antal besøgende på ca. 38.000 pr. måned.

Fundraising

For første gang deltog WWF Danmark sammen med to andre organisationer i årets ECCO Walkathon i København. Arrangementet var vellykket med deltagelse af over 20.000 personer og indbragte et særdeles pænt beløb til WWF Danmarks arbejde.

En ny kampagne til hvervning af faste støtter har siden foråret 2004 kørt på internettet i form af såkaldte 'pop-under' annoncer. Resultaterne er positive; bl.a. kan vi konstatere, at bidragerne er relativt trofaste.

Desværre har vi af økonomiske årsager måttet nedlægge *PandaKlubben* med børnebladet som selvstændig publikation. Som et alternativ har vi udviklet en type medlemskab for hele famili-

en, bl.a. med en børne-sektion som indstik i medlemsbladet *Levende Natur*.

Firmapakke-konceptet er gået ind i sit tiende år og er stadig en vigtig indtægtskilde for WWF Danmark. En del af de nuværende virksomhedsmedlemmer har været med lige siden den spæde start.

Indtægterne på området for større donationer fra private bidragsydere har været stigende. I regnskabsåret har vores samlede indtægter fra større donationer været på næsten 2 mio. kr.

Aftalen med Randers Regnskov er atter blevet fornyet for en 3-årig periode. WWF Danmark modtager et beløb for hver besøgende og har sæde i Regnskovens bestyrelse.

Som et led i WWF Danmarks samarbejde med BG Bank har vi gennemført forskellige aktiviteter for BG Banks kunder. F.eks. i efteråret 2003 var skuespilleren Ghita Nørby og biolog i WWF Uffe Gjøl Sørensen på en lille foredrags-tournée fire steder i landet og talte om naturbevarelse i Afrika og i Danmark.

I europæisk regi har WWF samarbejde med den hollandske producent af kvalitetsplysdyr, IBTT. WWF Danmark har gennem de senere år desuden haft et nationalt samarbejde med den danske agent/importør, GA-import A/S.

Vi har i dette regnskabsår med stor taknemmelighed oplevet en stigning i modtagne arvemidler.

Firmastøtter

I perioden 1. juli 2003 til 30. juni 2004 har følgende virksomheder støttet naturen ved at købe WWFs firmapakke "*Isbjørnen*" eller "*Havørnen*":

ISBJØRNEN: *Canon Danmark, A/S Dansk Shell, Svend Erik Jespersen, HD Reg. revisor, Nybo Jensen Konfektion A/S, Røsler Distribution ApS, Stæhr Stilladser A/S, Øernes Ejendoms kapital A/S*

HAVØRNEN: *Akzo Nobel Deco A/S, Check Point Travel & Tours, Dalum Papir A/S, Dansk Industri Syndikat A/S, Danwo A/S (Johan Olsen), Ditas a.m.b.a., Energi E2 A/S, Gamba Food A/S, Genpack Holding A/S, Imexpo Trading A/S, Kunstner Lina Murel Jardorf, Lalandia A/S, Maersk Sealand A/S, Novo Nordisk A/S, O A Sikringer, Procom A/S, Regner Grasten Film og TV ApS, Rosti A/S, Saxo Bank A/S, Schroder Investment Management Scandinavia A/S, Schulstad Brød A/S, Skandinavisk Dæk Import A/S, Strøm & Pedersen, Vejle A/S, T.J. Transmission A/S, Tropica Aquarium Plants A/S*

WWF Verdensnaturfonden har med stor taknemmelighed modtaget støtte fra en række fonde i årets løb. De fonde, som har givet mere end 5.000 kr., er:

BG Fonden kr. 50.000, Inge & Skjold Burnes Fond kr. 95.000, O. P. Christensen og hustrus Fond kr. 10.700, Fabrikant Mads Clausens Fond kr. 25.000, Steen Daugaards Fond kr. 604.000, Bodil Pedersen Fonden kr. 25.000, Martin Pedersens Mindelegat kr. 25.000, Ingeniør K.A. Rohde og hustrus Legat kr. 5.000, Wiedemanns Legat 50.000, Eyvind R. Witte & Hustrus Legat 10.000.

Private donorer

En særlig tak til de private donorer, som har støttet WWF Verdensnaturfondens arbejde med et beløb på mindst 5.000 kr. i dette regnskabsår: *Kjeld V. Andersen, Torben Bondrop, fru Bitten Clausen, Christian Damsgaard, M. Gesner-Mortensen, Lars Ole Kornum, Marianne Køie, Jes Olesen, Jes Schjøtler, Lars Stage, Peter Henrik Tesdorpf.*

**WWF Danmarks øverste ledelse pr. 30. juni
2004**

PRÆSIDENTEN

Hans Kongelige Højhed Prinsen

BESTYRELSEN

Formand: Adm. direktør Johan Schrøder

Næstformand: Professor, dr. scient. Ole Hamann

MEDLEMMER

Direktør Jan Duckert

Adm.direktør Lars Ole Kornum

Dr. Scient. Hans Meltofte

Professor, dr.scient. Anette Reenberg

Professor Katherine Richardson

Koncerndirektør Steen Riisgaard

Direktør Asger Aamund

Vicedirektør, cand.scient. Bengt Holst

Seniorforsker, mag.art. Ida Nicolaisen

REVISOR

Statsaut.revisor Leif Askholm

KPMG C. Jespersen

ADVOKATER

Advokat Eskil Trolle, Bech-Bruun & Trolle

Advokat Johan Løje, Philip & Partnere

GENERALSEKRETÆR

Kim Carstensen

Indtægter i perioden 2003-2004 var 28 mio. kr., fordelt sådan:

WWF-Venner	9,6 mio. kr.
WWF-Støttekreds	0,3 mio. kr.
Panda-klubben	0,3 mio. kr.
Fonde og virksomheder	2,8 mio. kr.
Bistandsmidler	10,2 mio. kr.
Salgs- og licensindtægter	4,6 mio. kr.
Renteindtægter	0,2 mio. kr.

Indtægterne blev anvendt til:

